

Maapõue strateegia

koostamise ettepanek

(eelnõu)

Sissejuhatus

Geoloogia ja mäendus on valdkonnad, mis on tihedalt seotud nii keskkonna- kui majandussektoriga. Tulevikuperspektiivi visioneerimisel tuleb arvestada, et riik suudaks efektiivselt täita maavara omaniku rolli, tagada majandusele nii täna kui ka tulevikus oluliste maavarade vajalik uuritus, luua võimalused nende jätkusuutlikuks kasutamiseks ning tagada järjepidevus valdkonna õppe- ja uurimistegevuse arendamises. Selleks on vajalik terviklikku lähenemist maapõue valdkonnaga seotud küsimustele.

Põhilised trendid maailmas on järgmised:

- 1) elanikkonna arvukuse kiire kasv;
- 2) linnastumine (linnade elanikkond suureneb ca 60-80 mln inimese võrra aastas);
- 3) inimeste soov elada paremini.

See kõik tingib üha suurenevat nõudlust toidu ja maavarade järgi. Hoolimata nõudluse kasvust ei ole karta, et meie planeedil lõpevad maavarad. Eeldatavalt võetakse kasutusele madalama kvaliteediga maavarasid, kasutatakse uudseid tehnoloogiaid ja suureneb allmaakaevandamise osatähtsus. Lubade taotluste arv suureneb, mis pikendab lubade saamiseks kuluvat aega.

Euroopas, eriti Euroopa Liidus (EL), on üha süvenev ressursside nappus. Ligi 20 metalli või nende maaki tuuakse EL sajaprotsendiliselt kolmandatest riikidest. EL on nõuks võtnud olukorda arutada ja võtta meetmeid sellise toormekriisi leevendamiseks. Seepärast on EL-s viimastel aastatel küllaltki palju tähelepanu pööratud maavaravarude olukorrale, nende kättesaadavusele ja kvaliteedile. Euroopa Komisjoni Ettevõtete ja Tööstuse Peadirektoraadi eestvedamisel loodi 2008.a nn toorme ühendus (inglise keeles *The Raw Materials Initiative*).

Ekspertide abiga koostati 2010. aastaks aruanne, milles oli kriitiliste toormete nimistu. Need toormed (14 metallimaaki) on EL jaoks kriitilised ja neid imporditakse praegu peamiselt Hiinast, Venemaalt, Kongost ning Brasiiliast.

Aruandes on tehtud terve rida ettepanekuid, sh:

1. Arendada uusi uurimistöid (ka merede ja ookeanide põhjas) tagamaks EL liikmesriikide varutuskindlus kriitiliste toormete osas.
2. Arendada sekundaarse toorme, endiste kaevanduste jääkide kasutamist ja otsida võimalusi jätkata kunagiste kaevanduste jääkvarude kaevandamist.
3. Vähendada nõudlust mõne toorme (metalli) järele, asendades toote valmistamisel üks metall teiseiga või vähendades toote valmistamiseks vajatava metalli hulka.
4. Kaevandamine muuta keskkonnasõbralikumaks.

5. Kasutada moodsat tehnoloogiat ja tehnikat, et kaevandada maavarasid keskkonnahoidlikumalt.

Vähendada geoloogilise andmestiku kogumise, hoidmise ja kasutamisega seonduvaid probleeme (ühiskonda informeeritakse halvasti, planeeringutes ei arvestata maavarade olemasoluga, puudub normaalne maavarade alane riiklik poliitika, koostöö geoloogiliste organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste vahel on ebapiisav jms). EK ettepanekud liikmesriikidele:

1. Rahvuslike maavarade poliitikate määratlemine.
2. Rahvuslike maakasutuse planeeringute poliitika maavarade osas.
3. Selge ja arusaadava geoloogiliste uuringute ja maavarade kaevandamise lubade andmise protsessi rakendamine.

2013. a uuendati kriitiliste toormete nimistut ja lisati nimistusse veel 6 tooret. Seega on selles praegu 20 tooret.

1. Maapõue Strateegia koostamise vajadus

Eesti majanduse arendamiseks ja inimeste heaolu tõstmiseks tuleb rohkem tähelepanu pöörata meie maapõues olevate ressursside uurimisele ning kasutamisele. Selle valdkonna arendamise suunavaks dokumendiks, saaks olla maapõue strateegia (edaspidi *Strateegia*). Strateegias tuleb käsitleda maapõue potentsiaali komplekselt: 1) maapõue mineraalressursi (maavarasid); 2) maapõue kui maatuge (maapõu kui ehituskeskkond); 3) põhjavett ja 4) maa(põue)soojust.

Strateegia eesmärk oleks järgmine:

Maapõue strateegia eesmärgiks on Eesti Vabariigi kui maapõue ja maavarade peamise omaniku rolli määramine ning riigi mitmekülgsete huvide defineerimine maapõue uurimisel ja maapõue ning maavarade kasutamisel.

Maapõue ressursside uurimise ja kasutamise valdkonnas järeltuste tegemisel tuleb ilmtingimata lähtuda geoloogilisest, majanduslikust, keskkonnakaitsest ning sotsiaalsest aspektist. Niisiis on Strateegia koostamine hea võimalus analüüsida maapõue ja maavarade temaatikat süsteemselt, määratleda riigi huvi oma maapõue ressursside osas. Riigi majanduslike ja keskkonnakaitsest huvide tasakaalustamiseks tuleb analüüsida maapõue ressursside haldamise üleviimist Keskkonnaministeeriumist mõnda teise ministeeriumisse (nt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumisse).

Nagu mainitud, peab Strateegia käsitlema ka keskkonnakaitse probleeme maavarade kaevandamisel ning maaomandi küsimust. Reaalne olukord on praegu selline, et maavarade kaevandamine, isegi maavarade geoloogiline uuring, on ühiskonnas tekitanud vastuseisu. Üha raskemaks on läinud maakasutuse õiguse saamine maaomanikelt ja nõusoleku saamine kohalike omavalitsustelt.

Väga tähtis on lisaks keskkonnaregistri maardlate nimistus olevate maavaradele hankida teavet ka potentsiaalsete maavarade (nt graptoliitargilliit, rauamaak, biogeenne maagaas jms) kohta, samuti

teiste maapõue ressursside (põhjavesi, maasoojus, maatugi) uurimise vajadusele ja kasutamise võimalustele hinnangu andmine.

Strateegia väljatöötamise käigus on äärmiselt vajalik maapõue haldamiseks ja uurimiseks vajaliku struktuuri (geoloogiateenistuse?) loomise võimaluste ning sellega seonduvate küsimuste lahendamine (eesmärgiga lahendada maapõue ja maavaradega seonduvaid probleeme komplekselt ja riigi juhtimisel). Seega, tuleb teha ettepanek, millistes riiklikes struktuurides ning millises vormis maapõuealaseid uurimistöid tegema hakatakse ja kuidas tagatakse selle rahastamine.

Väga tähtis on anda seisukohad ja soovitusel alustatud uurimistööde ning arenduste jätkamiseks (nt geoloogiline baaskaardistamine, riiklik keskkonnaseire, maapõue valdkonna andmepankade pidamine ja nende edasine arendamine, rahvusvaheline koostöö maapõue uurimise ja kasutamise valdkonnas, üldgeoloogilised uurimistööd maavarade leidumise väljaselgitamiseks ja geoloogilised uuringud, merepõhja geoloogiline uurimine, hüdrogeoloogilised uurimistööd ja muud keskkonnavalased uurimistööd, samuti õppe-, teadus- ja arendustegevus.

Maapõue strateegia juhendatakse "Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030" eesmärkidest ja tegevussuundadest. Keskkonnastrateegia eesmärk on maavarade keskkonnasäästlik kaevandamine, mis säästab vett, maastikku ja õhku, ning maapõueressursi efektiivne kasutamine minimaalsete kadude ja minimaalsete jäätmetega.

Maapõue strateegia on vaja koostada selleks, et tagada maapõue ressursside võimalikult keskkonnasäästlik ja majanduslikult efektiivne uurimine ja kasutamine, garanteerides tööstuse varustatuse toormega ja võttes arvesse ja leevendades kaasnevaid keskkonnamõjusid. Vajadusel tehakse ettepanekuid asjakohaste õigusaktide muutmiseks, et suunata ettevõtjaid senisest keskkonnasäästlikumale ja efektiivsemale tegevusele.

Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis 2015-2019 on kavandatud välja töötada Eesti taastumatute maavarade kasutuselevõtu pikaajaline strateegia ja selle elluviimiseks toimiv geoloogiaalane võimekus.

2. Maapõue valdkonna senised edusammud ja peamised probleemid

Varasematel aastatel on Eestis tehtud üksikuid katseid käsitleda maavarade (maapõue) temaatikat süsteemselt.

Keskkonnaminister kinnitas oma 30. juuni 1997. a käskkirjaga nr 162 järgmised programmid:

- 1) Riiklik geoloogiliste uurimistööde sihtprogramm aastateks 1997-2010 (eesmärk: kindlustada valitsust, institutsioone ja avalikkust geoloogilise alusinfoga).
- 2) Eesti riiklik maavarade sihtprogramm aastateks 1997-2010 (eesmärk: maavarade-alaste üldgeoloogiliste uurimistööde tegemine, maavarade ja maardlate infosüsteemi loomine ja pidamine ning sellealaste nõuete lähendamine mujal Euroopas kehtivatele nõuetele).
- 3) Veekaitse programmi osana alamprogramm „Riiklik põhjavee sihtprogramm“ (eesmärk: kindlustada valitsust, institutsioone ja avalikkust alusinfoga põhjavee kohta).

Ülalmainitud programmide alusel töötati mitu aastat ja saavutati tulemusi. Hiljem on koostatud veel tegevuskavasid, näiteks „Maa-ameti geoloogia-alane tegevuskava“ samuti puursüdamike hoidlate süsteemseks arendamiseks.

Üksikute maavarade osas on seni koostatud ja heaks kiidetud kaks arengukava:

- 1) Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008-2015, mis on heaks kiidetud Riigikogu otsusega 21. oktoobril 2008. a;
- 2) Ehitusmaavarade kasutamise riiklik arengukava 2011-2020, mis on heaks kiidetud Vabariigi Valitsuse otsusega 15. märtsil 2011. a.

Praegu on koostamisel „Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2016-2030“.

On hulk teemasid, mis vajavad strateegias lihtsalt selgitamist ja ka küsimusi, mis vajavad selgitamist ja lahendamist lahendamiseks tegevusjuhised. Allpool loetelu neist.

1. Anda ülevaade maavarade ja maapõue uuritusest ning kasutamisest maailmas ja Euroopa Liidus ning sellest tulenevad trendid Eestis.
2. Anda ülevaade maapõue kasutamise ja uurimise tähtsusest Eesti majandusele.
3. Ülevaade keskkonnaregistri maardlate nimistus olevatest maavaradest, nende kogustest, kvaliteedist, kaevandamisest ja kasutamisest, samuti nende kasutamise võimalustest, kokkuvõttes selle valdkonna probleemidest.
4. Keskkonnakaitse probleemid maavarade kaevandamisel ning maaomandi küsimus. Reaalne olukord on selline, et maavarade kaevandamine, isegi maavarade geoloogiline uuring, on ühiskonnas tekitanud vastuseisu. Üha raskemaks on läinud maakasutuse õiguse saamine maaomanikelt ja nõusoleku saamine kohalikest omavalitsustelt. Lisaks on väga paljudes kohtades (sh maardlatele) moodustatud kaitsealad ja Natura 2000 alad.
5. Potentsiaalsetele maavaradele (nt graptoliitargilliit, rauamaak, biogeenne maagaas jms), samuti teistele maapõue ressurssidele (põhjavesi, maasoojus, maatugi) uurimise vajadusele ja kasutamise võimalustele hinnangu andmine.
6. Maapõue uuritusele ja edaspidise uurimise vajadusele hinnangu ning soovitude andmine.
7. Maavarade ja maapõueressursside vajadusest tulevikuperspektiivis (anda nendele majanduslik hinnang).
8. Maapõue haldamiseks ja uurimiseks vajaliku struktuuri (üksuse) loomise võimalused ning sellega seonduvate küsimuste lahendamine (eesmärgiga lahendada maapõue ja maavaradega seonduvaid probleeme komplekselt ja riigi juhtimisel). Seega, teha ettepanek, millistes riiklikes struktuurides ning millises vormis maapõuealaseid uurimistöid tegema hakatakse.
9. Riigi majanduslike ja keskkonnakaitse huvide tasakaalustamiseks analüüsida maapõue ressursside haldamise üleviimise otstarbekust Keskkonnaministeeriumist mõnda teise ministeeriumisse (nt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumisse).
10. Alustatud uurimistööde ja arenduste jätkamise ning edasiarendamise küsimused (geoloogiline baaskaardistamine, riiklik keskkonnaseire, maapõue valdkonna andmepankade pidamine ja nende edasine arendamine, rahvusvaheline koostöö maapõue uurimise ja kasutamise valdkonnas, üldgeoloogilised uurimistööd maavarade leidumise väljaselgitamiseks ja geoloogilised uuringud, merepõhja geoloogiline uurimine, hüdrogeoloogilised uurimistööd, mud keskkonnaalased uurimistööd, õppe-, teadus- ja arendustegevus.
11. Eraldi vajab lahendamist puursüdamikele mõistliku ja ja otstarbeka hoiustamise viisi leidmine.

3. Strateegia esialgne raamistik

Keskkonnaministeeriumit nõustav Eesti Maavarade Komisjon kiitis oma 27. veebruari 2015. a istungil heaks Eesti maapõue strateegia koostamise, mis koosneks järgmistest osadest: 1) sissejuhatus (visioon, eesmärk ja lühiülevaade Eesti maavarade ning majanduse olukorrast); 2) ülevaade maapõue-alastest varasematest strateegilistest dokumentidest; 3) maapõue geoloogilise uurituse tähtsus riikide majanduses; 4) maapõue uurituse olukord maailmas (muutused olukorras tingivad üha suurenevat nõudlust toidu ja maavarade järgi, kuid hoolimata nõudluse kasvust ei ole karta, et meie planeedil maavarad lõpevad, kuna eeldatavalt võetakse kasutusele madalama kvaliteediga maavarasid, kasutatakse uudseid tehnoloogiaid ning suureneb allmaakaevandamise osatähtsus); 5) maapõue uurituse olukord Euroopa Liidus (reaalne olukord on selline, et Euroopa Liidus on üha süvenev ressursside nappus); 6) Eesti maavarad, nende kasutamine ja valdkonna tähtsus majandusele (anda ülevaade keskkonnaregistri maardlate nimistusest olevatest maavaradest, nende kogusest, kvaliteedist, kaevandamisest ja kasutamisest, samuti selle valdkonna probleemidest, samuti potentsiaalsetest maavaradest, maapõue uuritusest ja maavarade vajadusest tulevikus); 7) ettepanekud edaspidisteks tegevusteks (loetelu edasistest tegevustest on loetelu kavandatavas strateegias kirjeldatud probleemidest/küsimustest, millele eelneb põhjalik analüüs); 8) kasutatud materjalid (anda loetelu tähtsamatest trükistest ja käsikirjalistest tööst, milles on käsitletud maapõue ja maavarade temaatikat).

3.1. Eesmärk ja kestus

Maapõue strateegia koostatakse visioonina aastani 2050.

Strateegia eesmärk on järgmine:

Maapõue strateegia eesmärgiks on Eesti Vabariigi kui maapõue ja maavarade peamise omaniku rolli määratlemine ning riigi mitmekülgsede huvide defineerimine maapõue uurimisel ja maapõue ning maavarade kasutamisel.

3.2. Rakendamine ja võimalik kulude jaotus

Loetelu edasistest tegevustest (koondatud tegevus- või rakendusplaani) johtub Strateegias kirjeldatud probleemidest/küsimustest.

Praegu tundub, et sellisteks rakendusteks võiksid olla järgmised:

Riikliku struktuuri loomine (selleks, et lahendada maapõue ja maavaradega seonduvaid probleeme komplekselt ja riigi juhtimisel), alustatud uurimistööde ja arenduste jätkamine (geoloogiline baaskaardistamine, riiklik keskkonnaseire, maapõue valdkonna andmepankade pidamine ja nende edasine arendamine, rahvusvaheline koostöö maapõue uurimise ja kasutamise valdkonnas, üldgeoloogilised uurimistööd maavarade leidumise väljaselgitamiseks ja geoloogilised uuringud, merepõhja geoloogiline uurimine, hüdrogeoloogilised uurimistööd, mud keskkonn-alased uurimistööd, õppe-, teadus- ja arendustegevus.

Väga akuutne on puursüdamike hoiutingimuste parendamine ja nende kohta olevate info kaasajastamine ja paremini kättesaadavaks tegemine.

4. Strateegia väljatöötamise korraldamine

4.1. Kaasatavad ministeeriumid, kohalikud omavalitsused ja teised osalised

Maapõue strateegia koostamise protsess on avalik, sellesse kaasatakse asjaomaste riigiasutuste ja ettevõtete, kohalike omavalitsuste, organisatsioonide ning mittetulundusühingute esindajad jt protsessist huvitatud isikud.

Maapõue strateegia töötatakse välja koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, Sotsiaalministeeriumiga, Rahandusministeeriumiga, Siseministeeriumiga ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Maapõue strateegia koostamist koordineerib Keskkonnaministeerium. Lisaks kaasatakse parema oskusteabe saamiseks erialaliitude esindajaid, teadlasi ja teisi eksperte ja omavalitsusliitude esindajaid.

Maapõue strateegia koostamiseks moodustab keskkonnaminister oma käskkirjaga töörühma. Lisaks moodustatakse nn ümarlaud, kus arutatakse läbi kõik Strateegia koostamisega üleskerkinud küsimused. Ümarlaua koosolekutest teatatakse avalikult ja nendest võivad osa võtta kõik soovijad. Niiviisi kaasatakse strateegia koostamisse ühiskonna kõiki sellest teemast huvitatuid.

Koostamise käigus tuleb Strateegia eelnõu kooskõlastada kõigi asjaomaste valitsusasutuste, omavalitsuste ja ühiskondlike organisatsioonidega.

4.2. Teaduspõhine lähenemine

Maapõue strateegia koostamiseks ei tehta ulatuslikke lisauuringuid, vaid kasutatakse peamiselt juba olemasolevaid töid ja materjale ning kogutakse ja analüüsitakse tehtud uuringute andmeid. Selle ülesande täitmiseks tehakse koostööd ülikoolide ja teiste teadusasutuste teadlastega. Olemasoleva andmestiku koondamiseks ja analüüsiks ning maapõue strateegias tulevikuperspektiivide määratlemiseks on eeldatavasti vajalik tellida uurimistöö keskkonnaregistri maardlate nimistus arvele võetud maavarade, potentsiaalsete maavarade ja ja teiste maapõueressursside kasutuselevõtu võimalustest ja otstarbekusest.

Vajaduse korral küsitaks erinevaid andmeid maavarade kaevandajatelt ja kasutajatelt ning teistelt maapõueressursside kasutajatelt.

4.3. Seos teiste valdkondade strateegiliste dokumentidega

Maapõue strateegia koostatakse kooskõlas teiste asjaomaste arengukavade ja strateegiliste dokumentidega, millel on seos maapõuega kasutamise ja kaitsega. Allpool nimetatud neist olulisimad.

4.3.1. „Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030“. Keskkonnastrateegia eesmärk on maavarade keskkonnasäästlik kaevandamine, mis säästab vett, maastikku ja õhku, ning maapõueressursi efektiivne kasutamine minimaalsete kadude ja minimaalsete jäätmetega. Meetmeteks on nimetatud maavarade kasutamise pikaajaliste riiklike arengukavade koostamist ja rakendamist (arengukavade aluseks on ressursi optimaalse kasutamise skeemid, mis soodustavad ressursi kasutamist riigi vajaduste järgi teaduslikel alustel) ning maavara kaevandavate ja kasutavate ettevõtjate tegevuse suunamist keskkonnasäästlikkusele regulatsioonide ja toetuste süsteemi rakendamise kaudu. Seega peab maapõue strateegia tagama maapõue ressursside võimalikult keskkonnasäästliku ja majanduslikult efektiivse uurimise ning kasutamise, garanteerides tööstuse varustatuse toormega ja võttes arvesse kaasnevaid

keskkonnamõjusid.

4.3.2. “Eesti säästva arengu riikliku strateegia – Säästev Eesti 21“ üheks teadmushiskonna eesmärgiks on üldine heaolu kasv, millega on paratamatult seotud ka loodusressursside kaasamine vajaliku majandusbaasi loomiseks. Loodusressursi säästlik majandamine ei ole pelgalt kaitse, vaid ökoloogiliselt tasakaalustatud ressursi kasutamine. Loodusressursi kasutamisega kaasnevad eelnevalt koostatud põhjendatud ja suurimat majanduslikku tulu töötavad optimaalse kasutamise skeemid ja looduslikke ja sotsiaalseid arenguid tasakaalustavad mehhanismid. Kõik see on mõeldav vaid printsiipidel, et tagada keskkonnahoid. Rakendatakse säästva tarbimise mehhanismid riigihangete, riiklike investeerimisprogrammide jt arengukavade kriteeriumidesse. Maapõue strateegia peab lähtuma eespool nimetatud printsiipidest.

4.3.2. “Riigi jäätmekava 2014-2020” (edaspidi *Jäätmekava*) juurde kuulub ka jäätmetekke vältimise programm. Üheks lahendamist vajavaks probleemiks on Jäätmekavas nimetatud põlevkivienergia tootmisel tekkivate jäätmete ning aheraine suurt osakaalu, mille taaskasutus on madal. Kuigi viimastel aastatel on põlevkivitööstuses järjest enam hakatud rakendama parimat võimalikku tehnikat (edaspidi *PVT*) ja kasvanud on ka aheraine ning põlevkivituha taaskasutus, tuleb jätkuvalt otsida nii jäätmetekke vähendamise kui ka taaskasutuse suurendamise uusi võimalusi.

4.3.3. “Transpordi arengukava 2014-2020” (edaspidi *Transpordi arengukava*) käsitleb läbivate teemadena keskkonnasäästlikkust ja loodushoidu, energiasäästu, ohutust ja universaalset disaini. Teedeehituses on üheks tähtsamaks alternatiiviks ehitusmaavaradele põlevkivivaru kaevandamisega kaasnev aheraine ning selle maksimaalne kasutamisevõimalus on olulise tähtsusega. Praegu saab tavaolukorras kasutada aastas kuni 30% kaevandamisega tekitatud aherainet ja seetõttu on vaja analüüsida, kus on võimalik veel kasutada alternatiivsete ehitusmaterjalidena põlevkivi kaevandamise ja töötlemise jääke (katendi lubjakivi, rikastusjääke, aherainekillustikku, põlevkivituha).

4.3.4. “Looduskaitse arengukavas aastani 2020” on keskkonna valdkonnas kõige olulisemad arengusuunad loodushariduse edendamine, looduse mitmekesisuse hoidmine ja loodusvarade kokkuhoidlikum kulutamine. Arengukava kolmas põhieesmärk on: loodusvarade pikaajaline püsimine ja selleks vajalikud tingimused on tagatud ning nende kasutamisel arvestatakse ökosüsteemse lähenemise põhimõtteid. Loodusvarasid kasutatakse säästlikult ja jätkusuutlikult viisil, mis ei sea ohtu ökosüsteemide soodsa seisundi saavutamist. Loodusvarade kasutusel tuleb omavahel lõimida looduskasutus ja -kaitse nii, et olemasolevaid varusid kasutatakse optimaalselt, loodusväärtusi märkimisväärselt kahjustamata.

4.3.5. “Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 (edaspidi ka *TA&I* või *TA&I strateegia*). Eestis on välja kujundatud funktsioneeriv ja arenev TA&I süsteem ning ettevõtlussektori tugistruktuur. Uue strateegia koostamise eesmärk on kujundada eeldusi, tingimusi ja vajadusi arvestav TA&I poliitika Eesti 2020 sihtide saavutamisel, sh kavandada põhilised eesmärgid, väärtused ja juhtimisskeem.

4.3.6. “Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020“ koondab ühtseks tervikuks ja eesmärgistab vertikaalsed tervise valdkonna arengukavad ja strateegiad ning ühendab laia valiku juba toimivaid või loomisel olevaid strateegilisi dokumente teistest valdkondadest.

4.3.7. Seosed rahvusvaheliste lepete ja Euroopa Liidu poliitikaga. Rahvusvaheliste lepete alla kuuluvad nii kahepoolsed kokkulepped kui ka konventsioonid ehk mitmepoolsed kokkulepped, millega Eesti on ühinenud.

4.5. Keskkonnamõju strateegiline hindamine

Strateegia koostamisega samaaegselt tuleb korraldada koostatava Strateegia keskkonnamõju strateegiline hindamine, sest maavarade kaevandamine ja kasutamine kuulub keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel olulist keskkonnamõju põhjustavate tegevusliikide hulka.

4.6. Strateegia koostamise ajaplaan

Tegevus	Tulemused	Tähtaeg
Eeltööde korraldamine, maapõue strateegia koostamiseks, ühiste kavatsuste protokollide sõlmimine.	Eeltööd on tehtud ja vajalikud lepingud sõlmitud	juuni 2015
KKM moodustab maapõue strateegia töörühma ja ümarlaua	Töörühm ja ümarlaud on moodustatud	juuni 2015
Maapõue strateegia koostamise ettepaneku ettevalmistamine ja avalikustamine ning esitamine Vabariigi Valitsusele	1) ettepanek on teiste asjaomaste ministriumitega kooskõlastatud; 2) ettepanek on Vabariigi Valitsuses heaks kiidetud	september 2015 november 2016
KKM algatab KSH ja leiab riigihanke kaudu KSH eksperdi	1) KSH algatamine on avalikustatud; 2) riigihanke on tehtud ja KSH eksperdiga on töövõtuleping sõlmitud	märts 2016
KSH programmi koostamine	KSH programm on heaks kiidetud	juuni 2016
Strateegia eelnõu koostamine ja KSH protsess	Strateegia eelnõu on avalikustatud	